



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 344/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Záhradnícka 60, Bratislava, zastúpeného advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vedené pod sp. zn. Rvp 798/2017, sp. zn. Rvp 802/2017 a sp. zn. Rvp 803/2017 vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 1 Spr V 116/2016 zo 16. marca 2017, sp. zn. 1 Spr V 170/2016 zo 17. marca 2017 a sp. zn. 1 Spr V 89/2016 zo 16. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., vedené pod sp. zn. Rvp 798/2017, sp. zn. Rvp 802/2017 a sp. zn. Rvp 803/2017 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedné pod sp. zn. Rvp 798/2017.

2. Sťažnosti súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 5. mája 2017 doručené sťažnosti súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. (ďalej len „sťažovateľ“), vedené pod sp. zn. Rvp 798/2017, sp. zn. Rvp 802/2017 a sp. zn. Rvp 803/2017 vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Spr V 116/2016 zo 16. marca 2017, sp. zn. 1 Spr V 170/2016 zo 17. marca 2017 a sp. zn. 1 Spr V 89/2016 zo 16. marca 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Z obsahu sťažností a ich príloh vyplýva, že okresný súd napadnutými uzneseniami uložil sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi povinnosť úhrady súdneho poplatku za spracovanie hromadných podaní (žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a dodatkov), a to v sume 64 eur, 20 eur a 20 eur.

3. Podľa sťažovateľa okresný súd napadnutými uzneseniami porušil ním označené ústavné práva, keďže svoje rozhodnutia formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybných aplikácií a interpretácie práva a osobitne aplikácie protiústavnej úpravy bez toho, aby vyvolal konanie na potvrdenie domnienky o ústavnosti, ktorá je však vyvrátiteľná rozhodnutím o abstraktnej kontrole ústavnosti. Podľa sťažovateľa povinnosť úhrady poplatku za úkony súdu, tak ako bola stanovená okresným súdom v napadnutých uzneseniach, mu nemožno uložiť. Podľa sťažovateľa súdnemu exekútorovi nie je možné uložiť súdny poplatok za spracovanie hromadného podania, pretože nie je uvedený ako poplatník v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Podľa názoru sťažovateľa v exekučnom konaní platí súdny poplatok iba oprávnený a nikto iný.

Sťažovateľ dôvodí, že exekútor v prípade podania žiadosti o vydanie poverenia sleduje len záujmy oprávneného.

4. Sťažovateľ navrhol vydať nález, ktorým ústavný súd vysloví, že okresný súd napadnutými uzneseniami porušil sťažovateľom označené ústavné práva, zruší napadnuté uznesenia okresného súdu a prikáže okresnému súdu uhradiť sťažovateľovi trovy konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo

iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Bez potreby citácie odôvodnenia napadnutých uznesení alebo uvádzania doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažnosti je potrebné odmietnuť pri ich predbežnom prerokovaní, a to z týchto dôvodov:

8. Po prvé, ústavný súd už v minulosti opakovane pri sťažnostiach sťažovateľa, ktorými sa obracal na ústavný súd, judikoval, že súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento status mu priznáva Exekučný poriadok, ktorý v ustanovení § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu exekučných titulov. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti, vykonávanie ktorej je výkonom verejnej moci, postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právnou úpravou v Exekučnom poriadku preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technicky či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto ak súdny exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonávať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný rešpektovať a dbať na základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi (rovnaké závery vo veciach sťažovateľa porovnaj v II. ÚS 314/2012, II. ÚS 402/2012, II. ÚS 33/2014, II. ÚS 34/2014, II. ÚS 241/2014, I. ÚS 478/2011, III. ÚS 151/2012, III. ÚS 211/2012, III. ÚS 363/2012).

8.1 Podľa § 35 ods. 1 Exekučného poriadku (účinného od 1. apríla 2017) do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania oprávnený. Po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie sú účastníkmi konania oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekútora, účastníkom konania je aj exekútor.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku (účinného do 31. marca 2017, t. j. platného a účinného v čase rozhodovania okresného súdu) účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

8.2 Z citovanej definície účastníkov exekučného konania vyplýva, že súdny exekútor je účastníkom konania len vtedy, ak exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie.

8.3 Z uvedeného vyplýva, že súdny exekútor nemá aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozhodnutiu, ktorým exekučný súd rozhodol v rámci rozhodovania o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie o uložení povinnosti uhradiť súdny poplatok za spracovanie hromadných podaní podaných súdnym exekútorom. V takomto prípade súdny exekútor ako súčasť súdnej moci nie je nositeľom žiadnych základných práv, a to ani v záujme ochrany účastníka exekučného konania (oprávneného).

8.4 Pri predbežnom prerokovaní sťažností ústavný súd nepochybne zistil, že sťažovateľ nemal v namietaných konaniach pred okresným súdom, výsledkom ktorých sú napadnuté uznesenia, postavenie účastníka konania, a teda nie je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

8.5 Keďže porušenie označených ústavných práv v napadnutých uzneseniach namietala osoba odlišná od účastníka týchto súdnych konaní, ústavný súd sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

9. Po druhé, podľa ústavného súdu vzhľadom na hodnotu sporov pred okresným súdom (spolu 104 eur) ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagateľná vec, kde vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadov už samotný predmet sporov v predmetných konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porov. najmä IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015) dôvod na odmietnutie sťažností pri ich predbežnom prerokovaní z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

9.1 Opodstatnenosť sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vo veciach bagateľných prichádza totiž do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (porov. IV. ÚS 358/08), resp. v prípadoch, ak pôjde o intenzitu zásahu kolidujúcu s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1996/13, bod 27).

9.2 Takéto vybočenie zo štandardov riadneho súdneho konania, resp. intenzitu zásahu kolidujúcu s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd ústavný súd navyše v napadnutých uzneseniach vzhľadom na predmet rozhodovania okresného súdu (súdny poplatok za spracovanie hromadných podaní) nenašiel.

9.3 Uvedená hodnota sporov pred všeobecnými súdmi, ako aj predmet sporov pred okresným súdom tak signalizujú zjavnú neopodstatnenosť sťažností z dôvodu bagateľnosti vecí. Sťažnosti sťažovateľa je tak potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

10. Ako obiter dictum k sťažovateľovej veci ústavný súd uvádza, že v čase rozhodovania okresného súdu (marec 2017) Exekučný poriadok neupravoval explicitne, či sa súdny poplatok za podanie návrhu na vydanie poverenia exekútora na vykonanie exekúcie považuje za súčasť trov exekučného konania a kto tento poplatok znáša alebo uhrádza. Podľa § 196 Exekučného poriadku platného a účinného do 31. marca 2017 za

výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku platného a účinného do 31. marca 2017 náklady podľa § 196 uhrádza povinný. Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku platného a účinného do 31. marca 2017 trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Podľa § 22 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov platnej a účinnej do 31. marca 2017 súdnemu exekútorovi patrí popri odmene aj náhrada hotových výdavkov účelne vynaložených v súvislosti s vykonávaním exekučnej činnosti; táto náhrada zahŕňa najmä cestovné náhrady, poštovné a telekomunikačné výdavky, znalecké náhrady a poplatky.

10.1 Možno teda konštatovať, že v čase rozhodovania okresného súdu (marec 2017) bolo možné súdny poplatok za podanie návrhu na vydanie poverenia exekútora na vykonanie exekúcie považovať za hotový výdavok účelne vynaložený v súvislosti s vykonávaním exekučnej činnosti, ktorý bol povinný uhrádzať povinný. V prípade, že napadnutými uzneseniami okresného súdu bol na ich platenie zviazaný v rámci rozhodovania okresného súdu o návrhu sťažovateľa na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie sťažovateľ ako súdny exekútor, suma uhradená sťažovateľom patrila do hotových výdavkov súdneho exekútora (pričom sťažovateľ podľa v tom čase platného a účinného § 197 ods. 2 Exekučného poriadku mohol požadovať od oprávneného primeraný preddavok na náhradu týchto hotových výdavkov), ktorá mohla byť uplatnená následne v rámci exekučného konania ako trovy exekúcie voči povinnému.

10.2 S účinnosťou od 1. apríla 2017 už Exekučný poriadok [po novelizácii Exekučného poriadku zákonom č. 2/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony], upravuje v § 199a ods. 1 explicitne, že výdavky na zaplatený súdny poplatok sa považujú za trovy oprávneného („Trovami oprávneného sú výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní v súvislosti s podaním

návrhu na vykonanie exekúcie a v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie, výdavky na zaplatený súdny poplatok a hotové výdavky spojené s podaním návrhu na vykonanie exekúcie.“).

11. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd o sťažnostiach sťažovateľa rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2017